

Besluitformulier

Team Duurzaamheid en Economie

Zaaknummer : 3370144 Datum : 13 juni 2024	Opsteller : D. Vermond, projectleider Zero Emissie Stadslogistiek
Onderwerp: Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)	
Besluit: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van het nationale programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) 2. Middels ondertekening van het convenant deel te nemen aan het programma SEB	

Publiekssamenvatting

Mobiele werktuigen zijn een belangrijke bron van luchtverontreinigende stoffen in Nederland. Er is veel aan gelegen om deze bronnen te verschonen en de impact op het klimaat te beperken. Alphen aan den Rijn onderschrijft de noodzaak om fossiele bronnen te verduurzamen. Met de landelijke routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) en het bijbehorend convenant wordt invulling gegeven aan die doelstelling voor mobiele werktuigen.

De routekaart bevat een aanpak om werktuigen in de openbare ruimte te verduurzamen. Met steeds lagere emissies wordt gewerkt aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Daarnaast wordt met de aanpak een bijdrage geleverd aan de continuïteit van de bouw. In het convenant SEB maken overheden en sectorpartijen gezamenlijk afspraken. Het convenant is van toepassing voor gemeentelijke opdrachtgevers én private opdrachtgevers die dat willen. Focus van het convenant is geleidelijke overgang naar emissievrij, waarbij de kleinste machines als eerste volledig duurzaam worden. Door deze methodiek is de overstap naar volledig emissievrij betaalbaar voor opdrachtgevers en haalbaar voor opdrachtnemers. Daarnaast is ook financiële ondersteuning beschikbaar vanuit het Rijk. Een financiële bijdrage is er op zowel projectniveau (1 miljard tot 2030) als via verduurzaming van wagenpark (denk aan SEBA, AanZET en MIA). Door deze opzet blijft het mogelijk op andere thema's dezelfde ambitie te houden. Er is geen sprake van stapeling van ambities, waardoor realisatie onmogelijk wordt.

Deelname aan de routekaart SEB past in de ambitie van de gemeente om tot een gezonde en duurzame samenleving te komen. Samen met de inwerkingtreding van de zero-emissie zone in juli 2026 zal het ons helpen om te komen tot een schonere, CO₂-vrije gemeente.

Inleiding

Werk-, voer- en vaartuigen die in de bouw gebruikt worden, stoten schadelijke stoffen uit (stikstof, CO₂ en fijnstof). In gebieden met een binnenstedelijke bouwopgave, zoals Alphen aan den Rijn, is er veel aan gelegen om deze uitstoot te verlagen.

Hiervoor is landelijk een routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) met bijbehorend convenant vastgesteld. Met de routekaart SEB en bijbehorend convenant wordt de weg geëffend

naar schoon en emissieloos bouwen in ons land. De routekaart bevat een aanpak om mobiele werktuigen in onder andere de bouw te verduurzamen. Via het reduceren van emissies wordt gewerkt aan het verbeteren van de natuur, het klimaat en de gezondheid. Daarnaast wordt met de aanpak een bijdrage geleverd aan de continuïteit van de bouw, door de stikstofuitstoot van de aanlegfase te reduceren met de versnelde inzet van schoon en emissieloos bouw materieel.

Het convenant is onderdeel van het programma SEB waarin de Rijksoverheid, medeoverheden, de bouwsector en kennisinstellingen samenwerken aan de verduurzaming van de bouw en bevat een pakket aan publiek-private afspraken met maatregelen op het gebied van de inzet van bouw materieel. Het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen is tot stand gekomen in afstemming met experts op het gebied van bouwen vanuit overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en marktpartijen (ontwikkelaars, aannemers en brancheorganisaties. Circa 45 organisaties doen al mee, waaronder 12 gemeenten, verschillende bedrijven (o.a. Prorail en TenneT), kennisinstellingen (o.a. TNO) en netwerk- en brancheorganisaties (o.a. Bouwend Nederland, TLN).

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het college conformeert zich met ondertekening van het convenant aan de transitie naar een schone en emissieloze gemeente. Flankerende beleidsvelden zoals evenementen en ambulante handel profiteren mee van uitvoering van het convenant.

Het convenant is een belangrijk instrument om doelstellingen uit het coalitieakkoord 'Zichtbaar en dichtbij' te behalen voor wat betreft de bouwopgave én de natuur. Er zijn verschillende ambities opgenomen om tot een gezonde en duurzame samenleving te komen. Expliciet staat in het coalitieakkoord opgenomen: "Biodiversiteit en de cultuurhistorische waarden van het landschap zijn een belangrijk uitgangspunt voor het ontwerp. We combineren dit met andere urgente maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, landbouw- en energietransitie." Het verschonen van bouw materieel leidt tot een lagere concentratie aan luchtverontreinigende stoffen.

Kader

Ondertekening van het convenant SEB geeft invulling aan onderstaande (overkoepelende) beleidskaders:

- **Landelijk:** Klimaatakkoord 28-06-2019
- **Landelijk:** Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering (2022-2035)
- **Landelijk:** Strategie Klimaatneutrale en Circulaire Infraprojecten (2020)
- **Gemeentelijk:** Omgevingsvisie, groene gemeente met lef (2022)
- **Gemeentelijk:** Programma Duurzaamheid 2021-2030
- **Gemeentelijk:** Uitvoeringsagenda economische agenda 2022-2023
- **Gemeentelijk:** Coalitieakkoord 2022-2026 Zichtbaar en dichtbij. Samen bouwen aan een duurzame en vitale gemeente.

Argumenten

Versnelling maatregelen Klimaatakkoord

Het klimaatakkoord is helder in bewoordingen: een versnelling van maatregelen is noodzakelijk om CO₂-uitstoot terug te brengen. Met het convenant is perspectief beschikbaar om mobiele werktuigen fossielvrij te maken binnen de gestelde termijnen. Mede door de enorme bouwopgave voor de komende decennia is deze impuls noodzakelijk.

Harmonisering zorgt voor gelijk speelveld

Het streven is om een gezamenlijke aanpak te hanteren zodat niet elke partij dit afzonderlijk beleid hoeft te ontwikkelen en de markt duidelijkheid krijgt over de koers van de overheid. Marktpartijen kunnen hiermee bestendig investeren en concurreren onder identieke voorwaarden bij gunning.

Continuïteit van de bouwopgave

Naast de emissiereductieopgave is de verduurzaming van belang voor de continuïteit van de bouwsector. Door de stikstofproblematiek komen vele bouwplannen en vergunningaanvragen stil te liggen. Het convenant is ondersteunend aan dwingende wetgeving, ook doordat werktuigen inzetbaar zijn in alle deelnemende gemeenten. Investering in emissievrij wordt hierdoor gedragen over veel meer projecten dan alleen locaties met kritische stikstofdepositie en zorgt voor versnelling van de klimaatdoelen.

Het convenant is een boost voor belangen van gemeente Alphen aan den Rijn

Deelname aan het convenant onderschrijft eens te meer dat Alphen aan den Rijn belang hecht aan sturing op het thema duurzaamheid. In het coalitieakkoord en tal van beleidsdocumenten wordt het belang onderstreept van het terugdringen van fossiele brandstoffen. Ondertekening van het convenant is een directe invulling van deze belofte.

Verder levert een centraal ontwikkelde strategie ook capaciteitsvoordeel op binnen de formatie. Het convenant geeft immers een juridische basis, maar organiseert ook kennisontwikkeling en ondersteuning via diverse kanalen.

Duurzaamheid

Op 1 juli 2026 treedt de Zero Emissie Zone in werking. Vanaf dat moment gelden er eisen voor bestel- en vrachtverkeer dat een groot deel van Alphen aan den Rijn bezoekt. Het verkeersbesluit in voorbereiding neemt geen eisen op ten aanzien van mobiele werktuigen. Dit betreft namelijk enkel het gebruik van voertuigen op de openbare weg. Het convenant is noodzakelijk om de rest van de keten te verschonen. Het zijn twee afzonderlijke pijlers die leiden tot een schonere, CO₂-vrije gemeente.

Participatie

Vanuit de markt zal het convenant op draagvlak kunnen rekenen, want het geeft aannemers richting in hun investeringen. Ook de wetenschap dat de gemeente emissievrij gaat uitvragen bij projecten helpt partijen om met vertrouwen te investeren in nieuwe werktuigen.

Financiële consequenties

Het ondertekenen van het convenant SEB heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke organisatie. Tot 2030 is er door het Rijk ruim 1 miljard euro beschikbaar gesteld voor projecten waarbij emissieloos bouw materiaal wordt ingezet. Medeoverheden die het convenant hebben ondertekend kunnen ieder jaar aanvragen doen voor de Specifieke Uitkering SEB (SPUK SEB). Gedurende de aanvraagperiode maken zij gebruik van het individuele uitkeringsplafond.

De uitkering is een tegemoetkoming in meerkosten door de inzet van emissieloos materieel bij bouwwerken. De tegemoetkoming betreft een deel van de extra kosten die worden gemaakt voor het uitvragen van emissieloos materieel voor – kort gezegd – bouwwerkzaamheden voor infrastructuur. Niet-infrastructuur gerelateerd werk als woningbouw valt erbuiten. Daarnaast zijn

flankerende subsidiestromen beschikbaar ten behoeve van verduurzaming van wagenpark en werktuigen voor uitvoerders.

Realisatie

Het convenant is een belangrijke stap tot verder verschonen van mobiele werktuigen in Alphen aan den Rijn. Met ondertekening ervan geven we een duidelijk signaal aan aannemers in de gemeente. De steunbetuiging is een eerste aanzet om deze gemeentelijke ambitie vorm te geven. Parallel aan het bepalen wie ambtelijk eigenaar hiervan is wordt het implementatieplan van het convenant nog nader uitgewerkt.

Bijlage(n):

- Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen